

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи

 Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ
«29» 08 2025 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни

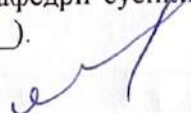
«Українська мова за професійним спрямуванням»
(назва навчальної дисципліни)

І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Галузь знань _____
І 8 – Фармація
Спеціальність _____
магістр
Освітній ступінь _____
І
Курс навчання _____
денна
Форма здобуття освіти _____
суспільних наук та українознавства
Кафедра _____

Схвалено на методичній нараді кафедри суспільних наук та українознавства «25»
серпня 2025 року (протокол № 1).

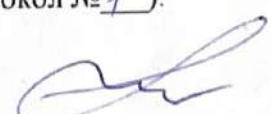
Завідувач кафедри

(підпис)

Антоній МОЙСЕЙ

Схвалено предметною методичною комісією з суспільних та гуманітарних дисциплін
«26» серпня 2025 року (протокол № 1).

Голова предметної методичної
комісії

(підпис)

Ніна ЗОРІЙ

Чернівці – 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	суспільних наук та українознавства
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Шутак Л.Б. – доцент кафедри кандидат філологічних наук shutak.larysa@bsmu.edu.ua; Ткач А.В. – доцент кафедри кандидат філологічних наук, tkach.alla@bsmu.edu.ua; Навчук Г.В. – доцент кафедри кандидат філологічних наук, navchuk.galina@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/suspilnih-nauk-ta-ukrayinoznavstva/
Веб-сайт кафедри	http://snu.bsmu.edu.ua/
E-mail	society@bsmu.edu.ua
Адреса	Чернівці, вул. Героїв Майдану, 3
Контактний телефон	52-08-71

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів	3,0
Загальна кількість годин	90
Лекції	-
Практичні заняття	30
Самостійна робота	60
Вид заключного контролю	Залік

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

«Українська мова (за професійним спрямуванням)» як навчальна дисципліна:

- а) ґрунтується на отриманих під час навчання у середній загальноосвітній школі базових знаннях із сучасної української літературної мови;
- б) закладає основи фахової мови медика, з перспективою використання здобутих знань у професійній діяльності;
- в) продовжує формувати мовну компетенцію, комунікативні навички майбутніх спеціалістів та сприяє становленню національно свідомої особистості.

Навчальна дисципліна „Українська мова за професійним спрямуванням” вивчається студентами денної форми навчання галузі знань „І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення” спеціальності „І 2 Медицина” на І курсі (І-ІІ семестр) і складається з 3 кредитів, 1 модуля, 3 змістових модулів. Загальна кількість годин – 90, з них: 30 год. – аудиторних (практичних занять), 60 год. – самостійна робота. Вид контролю: підсумковий модульний контроль.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): 37/63.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу – <https://cutt.ly/ArUqCMFh>;
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу – <https://cutt.ly/yrUqVPvn>;

- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять – <https://cutt.ly/jrUqBS36>;
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти – <https://cutt.ly/3rUqMAbV>;
- Кодекс академічної доброчесності – <https://cutt.ly/FrUq1ljK>;
- Положення про запобігання академічному плагиату – <https://cutt.ly/MrUq6QAAt>;
- Положення про порядок та умови обрання здобувачами освіти вибіркових дисциплін – <https://cutt.ly/srUwo6Ci>;
- Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти – <https://cutt.ly/SrUwp1ie>;
- Правила поведінки здобувачів освіти – <https://cutt.ly/ErUq72rZ>;
- Правила внутрішнього трудового розпорядку – <https://cutt.ly/UrUwiACe>.

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету та правил поведінки здобувачів освіти, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та співробітниками кафедр, закладів охорони здоров'я тощо;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
• Шкільний курс сучасної української мови • Основні етапи розвитку сучасної української літературної мови. • Теорії походження мови. • Класифікація мов світу. • Характеристика пам'яток української мови. • Норми та правила сучасної української мови.	• Історія медицини. • Деонтологія. • Медична психологія. • Усі клінічні дисципліни.

Історія української культури, історія України • Основні здобутки представників української мови та культури. • Мова і мовлення як невіддільні складники культури народу. • Сучасна українська культура та її входження у світовий простір. Наука, освіта, література, мистецтво, релігія в сучасному світі.	• Історія медицини. • Деонтологія. • Медична психологія. Усі клінічні дисципліни
• Латинська мова • Порівняння медичних термінів, вивчення основ термінології.	• Усі клінічні дисципліни.

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є продовження формування національно-мовної особистості, високого рівня комунікативної культури у сфері професійного спілкування, особливо в науковій та виробничій (фаховій), а також ознайомлення студентів зі специфікою українського ділового мовлення, вироблення умінь і навичок ведення документації у сфері лікарської практики.

Практичний курс «Української мови (за професійним спрямуванням)» покликаний формувати мовну особистість спеціаліста, здатну до розв'язання різноманітних комунікативних завдань практично в усіх актуальних сферах – професійному спілкуванні (науково-навчальній та офіційно-діловій).

6.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» дати студентам чіткі поняття про нормативність української літературної мови, виробити в них практичні навички правильного використання різних мовних засобів відповідно до сфери і мети висловлювання, навчити їх працювати з науковими текстами, добре орієнтуватися в лексичному багатстві української мови, збагачувати їх активний словник фаховою термінологічною лексикою, піднести культуру їхнього писемного та усного мовлення; забезпечити елементарну лінгвістичну освіту, яку, зважаючи на важливу роль мови в суспільстві, повинна мати кожна освічена людина; навчити правильно оформляти та складати ділові документи.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

7.1. Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

7.2. Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК 4. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

Навчальна дисципліна забезпечує формування таких програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН 01. Мати та застосовувати спеціалізовані концептуальні знання у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків.

ПРН 04. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПРН 09. Формулювати, аргументувати, зрозуміло і конкретно доносити до фахівців і нефахівців, у тому числі до здобувачів вищої освіти інформацію, що базується на власних знаннях та професійному досвіді, основних тенденціях розвитку світової фармації та дотичних галузей.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

- 8.1. *Знати:* норми сучасної української мови (орфоепічні, лексико-граматичні, синтаксичні, стилістичні тощо); правила мовленнєвого етикету, зокрема професійного; жанрові особливості публічного виступу; вимоги до оформлення професійної документації.
- 8.2. *Уміти:* застосовувати знання літературних мовних норм, етикетних правил на практиці, обирати оптимальну мовленнєву поведінку в професійній сфері; працювати з фаховою документацією.
- 8.3. *Демонструвати:* високий рівень мовленнєвої культури, дотримання правил деонтології під час спілкування з пацієнтами, їх рідними та близькими, а також колегами; навички роботи з адміністративно-канцелярською та медичною документацією.

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС, 90 годин, у т.ч.: лекції – 0 годин, практичні (семінарські) заняття – 30 годин, самостійна робота – 60 годин.

Опис кожного модуля дисципліни:

9.1. Конкретні цілі вивчення модуля (змістових модулів). Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення медиків.

Конкретні цілі:

- застосовувати лексико-граматичні категорії сучасної української літературної мови для вироблення оптимальної мовної поведінки в професійній сфері;
- оволодіти термінологічною лексикою, навичками роботи з вузькоспеціалізованими словниками;
- аналізувати доцільність використання лексичних, морфологічних, синтаксичних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів.
- опанувати усні та писемні норми мовленнєвого етикету в професійній діяльності лікаря;
- теоретично та практично засвоїти жанрові особливості публічного виступу;
- навчитись диференціювати функціональні стилі сучасної української літературної мови загалом та ознайомитись з дистинктивними ознаками наукового медичного тексту;
- оволодіти навичками укладання основних адміністративно-канцелярських та медичних документів, а також редагування перекладних текстів.

9.2. Тематична структура модуля (змістових модулів).

Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування

Мова як суспільне явище. Мова та мовлення в житті суспільства.

Функції мови.

Походження і розвиток української мови.

Літературна мова. Типи мовних норм.

Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови.

Медична професійна мова в історії української літературної мови.

Тема 2. Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні

Поняття про лексику, лексикологію та фразеологію. Слово, його лексичне значення. Принципи класифікації фразеологізмів.

Лексика сучасної української мови за її походженням та сферою вживання.

Мовні кліше, складені найменування, штампи як фразеологічні вислови номінативного типу.

Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медичних працівників.

Тема 3. Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій медичній термінології.

Поняття про термінознавство, терміносистему, термінологію, термін. Джерела збагачення термінологічної системи мови.

Загальнонаукова, міжгалузева й вузькоспеціалізована термінологія. Медичні терміни, професіоналізми та медичний жаргон.

Поняття «номенклатура»; номени (номенклатурні одиниці) як різновид термінів.

Тема 4. Етапи та шляхи розвитку української медичної термінології. Особливості української медичної термінології

Культура терміновживання. Особливості використання термінів-синонімів. Терміни в різних стилях мови.

Історія розвитку української медичної термінології.

Етапи формування медичної терміносистеми.

Сучасний стан і проблеми української медичної термінології.

Тема 5. Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури

Поняття про лексикографію. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники.

Сучасна кодифікаційна практика. Організація ресурсів національної словникової бази. Український електронний словник.

Роль словників у підвищенні мовної культури медичних працівників.

Типові помилки слововживання у мовленні лікарів. Труднощі вибору слова в різних ситуаціях спілкування.

Тема 6. Морфологічний аспект медичної професійної мови

Поняття про морфологію, морфологічні норми.

Частини мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних частин мови.

Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах документів.

Складні випадки визначення роду та відмінювання іменників.

Творення ступенів порівняння прикметників.

Специфіка відмінювання й сполучуваності числівників.

Особливості вживання дієприкметникових форм на *-учий*, *-ючий*, віддієслівних прикметників на *-льний* у медичній професійній мові.

Відмінювання прізвищ, імен та по батькові.

Особливості використання службових частин мови в текстах документів.

Тема 7. Синтаксичний аспект професійної мови медиків

Поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення. Принципи класифікації речень.

Складні випадки координації присудка з підметом; керування та узгодження у словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм.

Особливості побудови простих речень.

Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень.

Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.

Змістовий модуль 2

Стильові особливості ділового та професійного спілкування.

Культура публічного виступу.

Тема 8. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря

Культура мовлення, ознаки, що її характеризують.

Мовленнєвий етикет, його історія, структура, види, призначення.

Український мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу.

Особливості етикету офіційно-ділового та наукового спілкування.

Культура мовлення медиків як невід'ємна частина лікарської деонтології. Ятрогенний вплив слова.

Особливості спілкування медичних працівників у різних мовленнєвих ситуаціях.

Тема 9. Публічний виступ та його жанри

Історія та теорія ораторського мистецтва.

Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу.

Доповідь, промова, лекція, повідомлення як жанри публічного виступу.

Презентація як різновид публічного мовлення.

Візитна картка. Правила оформлення візитної картки.

Тема 10. Стилiстичний аспект фахової мови медичних працівників. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту

Поняття про функціональні стилі сучасної української мови. Типологія стилів (призначення, характерні ознаки, жанрові різновиди).

Взаємодія функціональних стилів сучасної української мови у сфері фахового мовлення.

Поняття «спеціальна мова», «професійна мова», «професійне спілкування». Сучасна українська літературна мова як основа спеціальної мови.

Різновиди медичної професійної мови: мова медицини (медична наукова мова), медична розмовна мова, медична ділова мова, мова медичної реклами.

Науковий стиль: ключові ознаки, мовні засоби, підстили та жанри, функціональне призначення.

Структура і види наукового тексту.

Форми запису готового тексту (першоджерела). Виписки, план, тези. Особливості конспектування. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Анотація і реферат-резюме.

Тези. Стаття. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бібліографії. Рецензія і відгук.

Правила скорочення в наукових і ділових текстах. Технічні правила переносу.

Тема 11. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика

Поняття про документ, документацію, документування, діловодство. Класифікація документів.

Національний стандарт України. Формуляр і бланк управлінського документа.

Загальні вимоги до змісту та оформлення реквізитів.

Оформлення сторінки документа.

Вимоги до тексту документа. Поняття рубрикації тексту.

Тема 12. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів

Види особистих офіційних документів. Заява, види заяв. Доручення. Розписка. Скарга.

Види документів з кадрово-контрактних питань. Автобіографія. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист. Трудовий договір. Контракт. Трудова угода.

Призначення організаційно-розпорядчих документів. Їх види та групи. Інструкції, статuti, положення, правила, вказівки, розпорядження. Наказ: призначення, реквізити, структура тексту, види.

Призначення, особливості, види довідково-інформаційних документів. Довідка. Службова записка (доповідна, пояснювальна). Звіт. Протокол, витяг з протоколу. Запрошення, оголошення, повідомлення. Ділові листи. Телеграма, телефонограма, факс.

Тема 13. Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення

Діловодство у медичних закладах. Основні вимоги до оформлення документації.

Типи медичної документації. Особливості її складання й оформлення.

Медичні документи стаціонару.

Медична документація поліклініки.

Медична документація відділення.

Стандартизація медичної документації. Культура її оформлення та читання.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
Л		П	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	-	30	-	-	60
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення медиків						
Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	4	-	2	-	-	2
Тема 2. Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	6	-	2	-	-	4
Тема 3. Терміни та термінологія. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології.	6	-	2	-	-	4
Тема 4. Етапи та шляхи української медичної термінології. Особливості української медичної термінології.	6	-	2	-	-	4
Тема 5. Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	6	-	2	-	-	4
Тема 6. Морфологічний аспект медичної професійної мови.	10	-	4	-	-	6
Тема 7. Синтаксичний аспект професійної мови медиків.	10	-	2	-	-	8
Тема 8. Складні випадки українського правопису.	6	-	2	-	-	4

Разом за змістовим модулем 1	54	-	18	-	-	36
Змістовий модуль 2. Стильові особливості ділового та професійного спілкування. <i>Культура публічного виступу</i>						
Тема 1. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря.	6	-	2	-	-	4
Тема 2. Публічний виступ та його жанри.	6	-	2	-	-	4
Тема 3. Стилiстичний аспект фахової мови медичних працівників. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту.	6	-	2	-	-	4
Тема 4. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	6	-	2	-	-	4
Тема 6. Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення.	6	-	2	-	-	4
Тема 7. Підсумковий модульний контроль.	6		2	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	36	-	12	-	-	20
Усього годин	90	-	30	-	-	60

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ - програмою не передбачено

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ -

№ з. п.	Тема	К-сть год.
1.	Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	2
2.	Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	2
3.	Терміни та термінологія. Особливості медичної термінології. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології.	2
4.	Етапи та шляхи розвитку української медичної термінології. Особливості української медичної термінології.	2
5.	Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	2
6.	Морфологічний аспект медичної професійної мови (іменник, прикметник, займенник).	2
7.	Морфологічний аспект медичної професійної мови (числівник, дієслово, прийменник). Основні труднощі словозміни.	2
8.	Синтаксичний аспект професійної мови медиків.	2
9.	Складні випадки українського правопису.	2
10.	Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення.	2
11.	Мовленнєвий етикет лікаря.	2
12.	Публічний виступ та його жанри.	2
13.	Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика.	2
14.	Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів. Структура та види наукового тексту.	2
15.	Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення.	2
	Разом	30

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з.п.	ТЕМА	К-сть год.
1.	Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	2
2.	Лексичний аспект професійної мови медиків. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	4
3.	Терміни та термінологія. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології.	4
4.	Етапи та шляхи української медичної термінології. Особливості української медичної термінології.	4
5.	Основні труднощі слововживання у діловому та професійному мовленні. Мовні помилки. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	4
6.	Морфологічний аспект медичної професійної мови.	4
7.	Синтаксичний аспект професійної мови медиків.	6
8.	Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення.	8
9.	Мовленнєвий етикет лікаря.	4
10.	Публічний виступ та його жанри.	4
11.	Стилістичний аспект фахової мови медичних працівників. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту.	4
12.	Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика.	4
13.	Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	4
14.	Професійна документація медиків. Особливості її складання та оформлення.	4
	РАЗОМ	60

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ (якщо передбачено)

№ п.п.	Тема
1.	Роль української мови у процесі становлення державності.
2.	Стилістичне розмаїття сучасної української літературної мови.
3.	Медична лексика як частина загальнонародної мови.
4.	Творення вторинних лексем як один із засобів поповнення усного медичного спілкування.
5.	Українські письменники-медики.
6.	Бездоганне знання мови як чинник кар'єрного зростання.
7.	Діалог як одна з форм спілкування між лікарем і пацієнтом. Види діалогів.
8.	Термінологічний склад української лексики.
9.	Медичний дискурс як один із найдавніших типів професійного спілкування.
10.	Писемне мовлення медичного працівника.

15. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Вправа 1. Поясніть правопис складних іменників.

Блок-схема, кораблебудівник, вугледобуток, вакуум-камера, снігозатримання, штабс-капітан, овочесховище, лісосмуга, магазин-салон, новобудова, макрокосмос, экс-міністр,

шлакоблок, льотчик-винищувач, щастя-доля, дизель-мотор, двадцятиріччя, двотижневик, електродвигун, автофургон, секундомір, авіакомплекс, міськрада.

Вправа 2. Запишіть складні іменники разом або через дефіс. Поясніть їх правопис.

(Дощо)мір, (людино)день, (авіа)(моторо)будування, (віце)адмірал, (хліб)сіль, (життє)пис, (перекоти)поле, (п'яти)річка, (стоп)кран, (трудо)день, (приворот)зілля, (міні)футбол, (лісо)сплав, (радіо)комітет, (купівля)продаж, (лікар)еколог, експорт(імпорт), (мати) (й) (мачуха), (чар)зілля, (блок)система, (прем'єр)міністр, (кіловат)година, (сто)річчя, (тепло) (й) (гідро)електростанція, лікар(терапевт), інженер(механік), і звіробій(трава).

Вправа 3. Запишіть значення поданих слів, користуючись «Словником іношомовних слів». Поясніть їх правопис. Складіть речення з виділеними словами.

(Лексико)графія, авіа(метео)станція, (бати)сфера, (біо)фізика, (євро)долар, (мікро)біологія, (синхро)маркетинг, (інфра)структура, (електри)фікація, (зюйд)вест, (карто)тека, (пикто)графія, (обер)прокурор, (спектро)грама, (фіто)генез, (фото)генічність, (хроно)логія, (штабс)капітан.

Вправа 4. Запишіть слова, поясніть правопис частин пів-, напів-, полу- з іменниками.

Пів/ящика, напів/провідник, пів/аркуша, пів/коло, пів/години, пів/дюжини, пів/карбованця, пів/місяця, пів/яблука, пів/юрти, пів/Києва, пів/огірка, напів/автомат, напів/сон, пів/день, полу/мисок, полу/кіпок, пів/класу, пів/Кавказу, напів/фабрикат, пів/острів, пів/Одеси.

Вправа 5. Перепишіть речення, знімаючи ризик у складних словах.

1. І грозова Вітчизна/мати хай сяє в щасті (А. Малишко). 2. Там, де ішов Франко, квітує сад і сходяться народи/побратими (Д. Павличко). 3. Вітає сердечно своїх синів/переможців ненька/Україна (З газ.). 4. У зайця/побігайця украдено окрайця (Т. Коломієць). 5. Якось ішов тим степом козак/нетяга, побачив бандуру, взяв до рук та й заграв. І ожила пісня/дума (І. Цюпа). 6. Борсучище/лежебок притаскав один мішок (М. Стельмах). 7. Гойдалися під ранковим вітерцем папороті/дерева, папороті/кущі, папороті/ліани (З журн.).

Вправа 6. Запишіть аббревіатури від поданих словосполучень. Правильно прочитайте їх та поясніть правопис.

Служба безпеки України, Федеральне бюро розслідувань, Чернівецький національний університет, студентський будівельний загін, сільське професійно-технічне училище, науково-дослідний інститут, продовольчий податок, санітарна епідеміологічна станція, завідувач кафедри, Академія педагогічних наук України, обласний виконавчий комітет, телевізійний центр, фізкультурний організатор, обласна державна адміністрація, редакційна колегія.

Вправа 7. Запишіть складні іменники разом або через дефіс. Поясніть їх правопис.

Максі/спідниця, всюди/хід, льон/кучерявець, електро/поїзд, світло/водо/лікування, авто/фургон, магазин/салон, зоре/носець, кіно/репортаж, макро/економіка, мово/знавство, лексико/графія, макро/світ, Кам'янець/ Подільський.

Вправа 8. Перепишіть речення, підкресліть складні слова. Визначте спосіб їх творення і поясніть правопис.

1. На веселому і життє/радісному обличчі світилися живі й зовсім молоді очі (В. Козаченко). 2. За мир у світі всьому - це значить: проти тих, хто в горі все/людському прибутків жде нових (М. Рильський). 3. Тут були темно/зелені гарбузи у яскраво/жовтих плямах, були картаті і смугасті, кругловіди і довгі (О.Донченко). 4. Це був кремезний,

широко/плечий і широко/лиций чоловік (Ю.Збанацький). 5. Це була звичайна степова станційка - біло/сніжна й самотня (О. Донченко). 6. Тарас Шевченко був справедливо переконаний, що тільки загально/народне повстання знищить кріпосний лад і принесе жадану волю трудящим (О. Коломієць). 7. Були хвилі, що їх гнало заввишки в три/поверховий будинок (О. Гончар). 8. Жовто/гаряча ягідка глоду розкрилась, і з неї визирало блискуче вічко насіння (О. Донченко).

Вправа 9. Утворіть складні прикметники від поданих словосполучень, поясніть їх правопис.

Мовний стиль, темний і зелений, високе чоло, сільське господарство, правий берег, народна поезія, первісна община, гарячий і жовтий, Західна Європа, Північна Америка, два поверхи, чорні брови, суспільний і політичний, військовий і морський, вище згадувати, обробляти дерево, червоний і гарячий, Кривий Ріг, кислий і солодкий.

Вправа 10. Запишіть складні прикметники разом, окремо, через дефіс.

Діаметрально/протилежний, загально/освітній, добро/зичливий, електро/силовий, матеріально/зацікавлений, східно/слов'янський, тепло/обмінний, народно/господарський, сільсько/господарський, мовно/стильовий, дерево/обробний, контрольно/вимірjuвальний, військово/зобов'язаний, військово/полонений, машино/будівний, м'ясо/заготівельний, ново/утворений, сіро/голубий, різко/окреслений, вище/згаданий, загально/державний, двадцяти/поверховий, віце/президентський, аграрно/сировинний, історико/культурний, військово/морський, воєнно/стратегічний, м'ясо/молочний, північно/західний, червоно/гарячий, кисло/солодкий, жовто/гарячий, темно/зелений.

16. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

16.1. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Рекомендується застосовувати види об'єктивного (стандартизованого) контролю теоретичної та практичної підготовки студентів.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- усне опитування згідно з розробленими викладачем методичними вказівками;
- система тренувальних вправ і творчих завдань;
- блок тестових завдань;
- самостійна робота;
- написання рефератів і наукових повідомлень.

16.2. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентів лише за умов успішного їх виконання та захисту. **Індивідуальна робота студента** – це написання та захист рефератів.

Кількість балів, яка нараховується за індивідуальне завдання (реферат), залежить від їх обсягу та значимості. Вони додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність (максимально 8 балів).

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі водночас з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю тем на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється при підсумковому модульному контролі.

16.3. Умови допуску до складання підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

16.4. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю.

Форми проведення підсумкового контролю мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав **не менше 50 балів**.

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати при вивченні кожного модуля, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів (у тому числі оцінювання індивідуальної самостійної роботи студентів), за результатами підсумкового модульного контролю – 80 балів. Таким чином, обирається співвідношення між результатами оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю 60% до 40%.

17. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

17.1. Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю. 1. Мова та мовлення у житті людини і суспільства.

2. Українська мова серед інших мов світу.
3. Основні етапи розвитку української літературної мови, теорії походження.
4. Мова й етнос.
5. Роль мови у процесі відродження української державності.
6. Українська літературна мова: проблеми функціонування та перспективи розвитку.
7. Український правопис: історичний аспект.
8. Функції мови.
9. Становлення та розвиток української літературної мови на Буковині.
10. Крилаті вислови видатних людей про багатство, красу і самобутність української мови.
11. Стилїстика як наука. Поняття про стиль. Класифікація стилів.
12. Загальна характеристика функціональних стилів сучасної української літературної мови.
13. Науковий стиль. Загальнонаукова й спеціальна наукова термінологія.
14. Офіційно-діловий стиль української мови: основні закони, ознаки, проблеми.
15. Особливості публіцистики як виокремленого стилю.
16. Публіцистичний та інформаційний стилі: спільне і відмінне.
17. Нові та відроджені стилі: мовностилістичні особливості.
18. Охарактеризувати поняття: «термін», «термінологія», «терміноелемент», «термінознавство», «загальнонаукова термінологія», «спеціальна наукова термінологія».
20. Термін як особливий елемент фахової мови медика.
21. Особливості медичних термінів: поділ на групи за походженням, значенням та будовою.
22. Медичні терміни-аббревіатури.

23. Розвиток української медичної термінології (охарактеризувати всі етапи становлення).
24. Співвідношення питомого і запозиченого в українській медичній термінології.
25. Перспективи розвитку вітчизняної медичної термінології.
26. Культура мовлення: норми і правила.
27. Комунікативні ознаки та їх характеристика.
28. Критерії норми і правила.
29. Усна і писемна форми літературної мови.
30. Культура мовлення медичного працівника. Словотерапія у медицині.
31. Мовленнєвий етикет: традиції і сучасність.
32. Мова і мовлення: характерні ознаки. Культура мови і культура мовлення.
33. Мова та професія.
34. Явище синонімії в українській мові (навести приклади).
35. Абсолютні синоніми у медичній термінології.
36. Омоніми і пароніми: спільне і відмінне (навести приклади).
37. Антонімія у медичній термінології.
38. Типи усного ділового мовлення (спілкування із пацієнтами, колегами, ділова розмова, засідання, публічний виступ, лекція, промова, бесіда, телефонні діалоги).
39. Термінологічна лексика, «книжні», іншомовні слова й аббревіатури у діловій документації.
40. Структура та види наукового тексту.
41. Оформити рецензію.
42. Оформити анотацію.
43. Урочиста, універсальна, застаріла й емоційна лексика у фаховому мовленні.
44. Фразеологізовані одиниці у текстах різних стилів.
45. Труднощі слововживання у мовленні медичного працівника.
46. Етикет ведення дискусії.
47. Культура діалогу. Діалог із пацієнтом, родичами пацієнта.
48. Розділові знаки при діалозі та прямій мові.
49. Ораторське мистецтво як запорука творчого успіху сучасної людини.
50. Публічний виступ та його жанри.
51. Доповідь, промова, лекція, виступ.
52. Наради, збори, засідання.
53. Культура телефонної розмови.
54. Лексикографія. Типи словників.
55. Фахова наукова література.
56. Труднощі слововживання у діловому мовленні та шляхи їх подолання.
57. Складні випадки словозміни у діловому мовленні.
58. Вимоги до усного ділового мовлення.
59. Культура документальної мови.
60. Історія документалістики в Україні.
61. Документ – основний вид офіційно-ділового стилю.
62. Функції документів.
63. Вимоги до ділових паперів.
64. Критерії класифікації документів.
65. Текст як основний реквізит документа.
66. Принципи підготовки тексту документа.
67. Формуляр документа.
68. Характеристика документів щодо особового складу.
69. Довідково-інформаційні документи.
70. Оформлення приміток, додатків; виноски до тексту, бібліографія.
71. Синтаксичні особливості ділових паперів.
72. Граматична форма документів. Охарактеризувати іменник, прикметник, числівник, займенник у діловому мовленні.

73. Правила оформлення титульної сторінки та бібліографії в офіційно-діловому і науковому стилях.
74. Документація у медичних установах. Особливості її оформлення.
75. Медична карта (амбулаторного/стаціонарного) хворого.
76. Заява. Види заяв.
77. Оформити заяву просто і складну.
78. Доповідна, пояснювальна записки.
79. Характеристика.
80. Розписка. Оформити розписку.
81. Доручення. Оформити доручення.
82. Довідка. Види довідок. Оформити особисту (медичну) довідку.
83. Протокол, витяг з протоколу.
84. Оголошення та запрошення.
85. Складні випадки сучасного українського правопису.
86. Велика літера у власних назвах.
87. Правопис і відмінювання прізвищ та географічних назв.
88. Відмінювання іменників чоловічого роду II відміни у Р. в. однини.
89. Числівники у діловому мовленні: роль, наголошення, написання.
90. Правопис складних і складених слів (різні частини мови), апостроф, м'який знак.
91. Вимоги до побудови словосполучень.
92. «Незграбний» синтаксис (поширені помилки у побудові фраз).
93. Типові помилки у приєдникових словосполученнях.
94. Розділові знаки у простому ускладненому реченні.
95. Складне речення. Види складних речень. Розділові знаки у складному реченні.

17.2. Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового модульного контролю.

1. виправити помилки. Пояснити причини виникнення таких помилок.

Приймати участь, переводити текст, заказувати обід, доказати теорему, з цього витікає, принести подяку, оставити під питанням, прийнятися до роботи, причиняти зло, шкільні міроприємства, слідуючі питання, поїхав на рибалку, вести себе, відноситись до людини, грати роль, в двох словах, на протязі доби, взяв себе в руки, я вибачаюсь, вірна смерть, у день по чайній ложці.

2. Спробуйте дібрати синоніми до запозичених слів.

Аргумент, гіпотеза, дефект, інцидент, симптом, ідентичний, хронічний, експеримент, вакцинація, апатія, генезис, документи, фактор, експорт, авторитет, лінгвістика, екземпляр, екзамен, агресор, гігант, аналогічний, блокнот, економний, оригінальний, актуальний, ерудований, дистанція, абітурієнт, ліміт, спонтанний.

3. Знайдіть і виправте порушення лексичних і граматичних норм у словах і словосполученнях.

Справка, спасти, обнаружить, выздоровлення, прийом ліків, прививка, осанка, поступлення речовини в кров, заключення експертизи, являтися лікарем, приймати участь у роботі, бред, ікота, язва, виносливий, десна, висок, стовбняк, протікання хвороби, заболів грипом, малочисельний, в значній мірі, на протязі хвороби, каплі, учбова програма, любий лікар, сердечний приступ.

4. Виберіть правильний варіант словосполучень.

Запобігати ушкодженню – запобігати ушкодження;

дякувати вам – дякувати вас;

зазнати поразку – зазнати поразки;

завідувач кафедри – завідувач кафедрою;

вживати ліки – вживання ліків;

зазнавати невдачі – зазнавати невдачу;

слабувати на очі – слабувати очима;

бачити власними очима – бачити на власні очі.

5. Спробуйте поставити наголоси в іменниках на -ія.

Амнезія, атрофія, дистрофія, епілепсія, наркоманія, kleптоманія, ортопедія, логопедія, флюорографія, асиметрія, кардіологія, фармація, інженерія, педіатрія, електрокардіографія, рентгенографія, рентгенометрія, дозиметрія, танатофобія, клаустрофобія, зоофілія, психопатія.

6. Користуючись словниками медичної термінології, перекладіть терміни та термінологічні словосполучення українською мовою.

Бедро, безвредный, бессознательность, благоприятный прогноз болезни, болей гриппом, болеутоляющий, больничный листок, выздоровление, ведущий специалист, вскрытие, в случае необходимости, желтуха, желудок, зуд, заболеть корью, изжога, малокровие, м'язи, насморк, ожоги, отеки, отравление, почка, прививка, столбняк, справка, сустав, челюсть, яд, язва, ін'єкція.

7. Виправіть помилки.

Заключити угоду, приймати участь, виписка із протоколу, діюче законодавство, відміна закону, цікаве міроприємство, вільна вакансія, повістка дня, грудна дитина, бувший студент, являється викладачем, мова йдеться, перевернути сторінку, відкрити очі, вуз, переписка, жилий, завідувач кафедру, вірна відповідь.

8. Напишіть правильні відповідники до мовних стереотипів, у яких допущені порушення норми.

Значимий, обіда, любий, учбовий, багаточисельний, міроприємство, хороше відношення, закрито на перерву, підписка на журнал, в рострочку, заказний лист, включити прибор, сумісний, міри перестороги, наглядність, вірогідний, лишній раз, іменно ця стаття, підготувати заключення.

9. Поставте слова у формі родового відмінка однини, пояснивши вибір закінчення: -а (-я) чи -у, (-ю).

Отвір, бронхіт, інсулін, кашель, вигин, гібрид, гормон, пігмент, плід, результат, сироп, термометр, тромб, цироз.

10. Поставте слова у формі родового відмінка однини, пояснивши вибір закінчення: -а (-я) чи -у, (-ю).

Авітаміноз, апендикс, білок, біоритм, викидень, ген, гепатит, гній, дефект, діагноз, диспансер, еритроцит, живіт, камінь.

11. Визначте рідне відмінюваних та відмінюваних складноскорочених слів.

ВАК, ПТУ, УПА, неп, загс, БДМУ, профком, ЧНУ, колгосп, ЧАЕС, ООН, міськвно, ДНК, СНІД, МВС, СБУ, УРСР.

12. Уведіть до речень подані словосполучки. Визначте, до якої частини мови вони належать у тому чи іншому випадку.

Закордон – за кордон, насміх – на сміх, укупі – у купі, навіки – на віки, напам'ять – на пам'ять, збоку – з боку, проте – про те, удень – у день, доволі – до волі, наприклад – на приклад, нагорі – на горі, додому – до дому, зрештою – з рештою, набік – на бік.

13. Поставте слова у формі родового відмінка однини, пояснивши вибір закінчення: -а (-я), -у (-ю).

Клапан, клініцист, кисень, крововилив, лейкоз, лікоть, меридіан, мікроб, надріз, ніготь, орган, нежить, грип, профілакторій, вірус, шлунок, поперек, бюлетень, організм, анамнез, огляд, йод, мозок, біль.

14. Напишіть прислівники і сполучення слів разом, окремо чи через дефіс. Поясніть їх правопис.

(В)основному, (в)цілому, з(під)низу, (по)людськи, (без)ліку, (на)бік, (на)рівні, (у)поміч, (чим)дуж, (по)волі, (по)суті, (без)відома, (з)вечора, хоч(не)хоч, (на)жаль, (під)час, (на)приклад, (по)латині, (по)третє, (по)українськи, (по)новому, де(не)де.

15. Запишіть правильно подані нижче слова.

С...під...лоба, з...на...двору, о...півночі, по...одинці, у...стократ, що...сили, за...одно, до...вподоби, до...речі, в...обріз, на...відмінно, рік...у...рік, сам...на...сам, день...у...день, сама...самотою, як...не...як, в...двоє, по...двоє, мов...би...то, тільки...но, адже...ж, тому...то, дарма...що, хоч...би, хіба...що, знайшов...таки, аби...що.

16. Напишіть діалог лікар – пацієнт, використовуючи формули мовленнєвого етикету.

17. Провідмініайте іменниково-числівникові словосполучення.

1390 випускників, 557 студентів, 100 метрів, 224 книги, 6/10 площі, 1,5 год.

18. Виправте у словосполученнях помилки у вживанні прийменників.

По поліпшенню, по нинішній день, у двох словах, в останній раз, на протязі доби, під кінець заняття, раз у місяць, алергія від ліків, сироп від пневмонії, по крайній мірі, по завершенню навчання, стріляти по мішені, карета швидкої допомоги загрузла по фари, у двох словах, лікар-імунолог по фаху, послати по медсестру, в честь свята.

19. Уведіть до речень подані словосполучки. Визначте, до якої частини мови вони належать у тому чи іншому випадку.

Насміх – на сміх, укупі – у купі, навіки – на віки, напам'ять – на пам'ять, збоку – з боку, проте – про те, удень – у день, доволі – до волі, нагорі – на горі, додому – до дому, зрештою – з рештою, набік – на бік.

20. Напишіть просту і складну заяву на ім'я ректора БДМУ та декана вашого факультету.

21. Оформіть один із видів документів (автобіографія, характеристика, резюме, довідка, доручення, розписка, протокол, витяг з протоколу, оголошення, запрошення, доповідна записка, пояснювальна записка, медична карта хворого).

18. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих в університеті критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість оцінюваних практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуаль ного завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3	2	15	12	10	8	0	20	120

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем, **але не більше 200 балів**. (Наприклад, 12 балів x 15 тем=180 + 20 балів за ІСР = 200 балів).

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент для допуску до підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «З», на кількість оцінюваних тем, але не менше 120 балів. (Наприклад, 8 балів x 15 тем=120).

За рішенням вченої ради університету до кількості балів, яку студент набрав із дисципліни, можуть додаватися заохочувальні бали (не більше 10 балів) за призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

Залік вноситься викладачем до «Відомості результатів поточного та підсумкового модульного контролю» (Форма № Н-5.03-2), «Індивідуального навчального плану студента», «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів».

Оцінка з дисципліни вноситься екзаменатором до «Відомості обліку успішності» (Форма № Н-5.03-1), «Журналу обліку відвідувань та успішності студентів», «Індивідуального навчального плану студента» та «Залікової книжки».

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями, як наведено у таблиці.

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10 % студентів
«В»	Наступні 25 % студентів
«С»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«Е»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» проводиться **деканатами** для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. **Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «Е».**

Оцінки з дисципліни «FX», «F» («2») виставляються студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка «FX» виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий модульний контроль. Ця категорія студентів має право на перескладання підсумкового модульного контролю за затвердженим графіком (але не пізніше початку наступного семестру). Повторне складання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше двох разів.

Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з модуля, але не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового модульного контролю. Ця категорія студентів має право на повторне вивчення модуля.

За дозволом ректора студент може підвищити оцінку з дисципліни шляхом перескладання підсумкового модульного контролю (не більше трьох разів за весь період навчання).

Оцінка ECTS у традиційну чотирибальну шкалу НЕ конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала є незалежними.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1 Основна (базова)*:

1. Шутак Л.Б., Навчук Г.В., Ткач А.В. Українська мова професійного спрямування: [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] // Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук, А.В. Ткач. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2008. – 444 с.

2. Шутак Л. Б., Ткач А. В., Навчук Г. В. Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої медичної освіти України, 2 вид., доповн. і переробл. / за ред. А. В. Ткач. – Чернівці, 2019. – 192 с.

3. Шутак Л.Б., Навчук Г.В. Культура усного спілкування медичного працівника : [навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2014. – 177 с.

4. Український правопис / Нац. акад. наук України ; ред. Є. І. Мазніченко, В. Є. Македон, С. В. Шарбанова. – Київ : Наукова думка, 2019. – 390 с.

5. Українська мова (за професійним спрямуванням) : Підручник. / Автори: С. М. Луцак, Г. В. Навчук, Л. Б. Шутак та ін.; за ред. С. М. Луцак. – К.: ВСВ „Медицина”, 2024. Вид 2-е перероблене і доповнене. – 351 с.

Примітка: * – рекомендована кількість до 5 джерел.

19.2 Допоміжна:

1. Галузинська Л.І. Українська мова (за професійним спрямуванням) : [навчальний посібник] / Л.І. Галузинська, Н.В. Науменко, В.О. Колосюк. – К. : Знання, 2008. – 430 с.
2. Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Українська медична термінологія у фаховій мові лікаря / Н.П. Литвиненко, Н.В. Місник. – К. : Книга плюс, 2001. – 176 с.
3. Мацюк З.О., Станкевич Н.І. Українська мова професійного спілкування: [навчальний посібник] / З.О. Мацюк, Н.І. Станкевич. – К.: Каравела, 2010. – 352 с.
4. Мацько Л.І. Стилїстика української мови : [підручник] / Л.І. Мацько, О.М. Сидоренко, О.М. Мацько. – К. : Вища школа, 2005. – 462 с.
5. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : [навчальний посібник] / Я. Радевич-Винницький. – К. : Знання, 2006. – 291 с.
6. Семеног О.М. Культура наукової української мови : [навчальний посібник] / О.М. Семеног. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 216 с.
7. Стахів М. Український комунікативний етикет : [навчальний посібник] / М. Стахів. – К. : Знання, 2008. – 245 с.
8. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Українська мова за професійним спрямуванням : [навчальний посібник для підготовки до іспитів] / І.В. Тетарчук, Т.Є. Дяків. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 186 с.
9. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: [навчальний посібник] / В.Д. Ужченко, Д.В. Ужченко. – К.: Знання, 2017. – 494 с.
10. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування : [навчальний посібник] / Т.К. Чмут, Г.Л. Чайка. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Вікар, 2023. – 223 с.

19.3 Інформаційні ресурси:

1. Матеріали на сервері MOODLE БДМУ (<http://moodle.bsmu.edu.ua>).
2. Фонди бібліотеки БДМУ (<http://medlib.bsmu.edu.ua>).
3. Академічний тлумачний словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>.

4. Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovnyk.ua/>.
5. Латинсько – український словник до курсу фармацевтичної термінології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:35ac5a794f1edeeb6a17e1cd318ee30d99336f9e/latest/336594/index.html.
6. Медичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://medterms.com.ua/>.
7. Словник медичних термінів[Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/2015082666091/meditsina/slovník_medichnih_terminiv.
8. Український правопис (2019) / Міністерство освіти і науки... [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Pravopys.2019/ukr.pravopys-2019.pdf>

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

Шутак Л.Б. – доцент кафедри кандидат філологічних наук

Ткач А.В. – доцент кафедри кандидат філологічних наук,

Навчук Г.В. – доцент кафедри кандидат філологічних наук,